

ALOA-prisen – Øvrige nomineringer 1993 – 2012

1993

Anita Desai (f. 1937, Indien)

En æressag – In Custody (1984)

En indisk universitetslærer med lidenskabelig kærlighed til urdu-poesi får lejlighed til at interviewe sprogets store gamle digter, men mødet med idolet bliver en skuffelse og en tragikomisk farce. Med sine portrætter af den unge lærer og ikke-anerkendte digter Deven og den gamle, beundrede urdu-poet Nur tegner Anita Desai i En æressag et ironisk, dybt foruroligende billede af det moderne Indien. Romanen er en kunstners opgør - såvel med det der i hendes eget land gør stort til småt, livsvigtigt til ligegyldigt, som med det som overalt forkvakler menneskenes forhold til kunsten, til deres liv og til hinanden.

Ovs: Helga W. Lindhardt. Hekla, 1986. 215 s. ISBN 87-7474-132-2.

Af Anita Desais store forfatterskab, som også omfatter bøger for børn og unge, findes desuden flg. romaner på dansk: *Dagens klare lys* (oversat af Birthe Meiland, 1981), *Det brænder på bjerget* (Oversat af Birthe Meiland, 1984) og *I skyggen af Taj Hotel* (oversat af Ane Ipsen, 1990).

Chenjerai Hove (f. 1954, Zimbabwe)

Ben – Bones (1988)

Zimbabwes frihedskrig og de sortes magtovertagelse i 1980, skildret i en kaotisk strøm af en ung kvinde, der er blevet sindssyg af de erfaringer, krigen har påtvunget hende.

Ben er de ubegrædte afrikaneres historie i det daværende Rhodesia fra den første revolte mod de hvide koloniserere i 1896 til efter Zimbabwes befrielse. Det er dog ikke en helteroman, men en barsk og poetisk beretning om kærlighed og ikke mindst om Afrikas kvinder, unge som gamle. Hove væver de for historikere og mediefolk evigt ukendte menneskers ord og tanker sammen til et mønster, et uforglemmeligt digterværk.

Ovs: Vagn Plenge. Samleren, 1991. 132 s. ISBN 87-568-1056-3.

Chenjerai Hove har endv. udgivet tre digtsamlinger, samt romanen *Shadows* som vi endnu har til gode på dansk.

Tahar Ben Jelloun (f. 1944, Marokko)

Sandbarnet – L'enfant de sable (1985)

Med baggrund i Koranens syn på forholdet mellem mand og kvinde berettes om køn som skæbne og køn som valg i historien om manden Ahmed, som i virkeligheden var en kvinde.

Ovs: Lisbet Krogager. Per Kofod, 1988. 179 s. ISBN 87-89007-32-8.

Den hellige nat – La nuit sacrée (1987)

Ahmed, pigens der af sin far blev opfostret som dreng, prøver efter faderens død at generobre sin kvindelige identitet.

Ovs: Lisbet Krogager. Per Kofod, 1988. 184 s. ISBN 87-89007-47-6.

Sandbarnet & Den hellige nat : to romaner – L'enfant de sable (1985); La nuit sacrée

Sandbarnet: Med baggrund i Koranens syn på forholdet mellem mand og kvinde berettes om køn som skæbne og køn som valg i historien om manden Ahmed, som i virkeligheden var en kvinde.

Den hellige nat: Ahmed, pigens der af sin far blev opfostret som dreng, prøver efter faderens død at generobre sin kvindelige identitet.

Ovs: Lisbet Krogager. 2. udgave, 1. oplag. Per Kofod, 2003. 367 s. ISBN 87-90724-75-5.

Med sænket blik – Les yeux baissés (1991)

En marokkansk kvinde, der er opvokset i Paris, rejser tilbage til Marokko for at finde en skat, som hendes oldefar har gravet ned i en fjern fortid.

Ovs: Lisbet Krogager. Per Kofod, 1991. 251 s. ISBN 87-89586-20-4.

Stille dag i Tanger : roman – Jour de silence à Tanger (1990)

En gammel marokkaner mindes sit liv og samfundet, som det var før. Dengang var familien, vennerne og arbejdet faste holdepunkter, men nu er alt i ham selv og omkring ham i forfald.

Ovs: Lisbet Krogager. Per Kofod, 1990. 134 s. ISBN 87-89007-87-5.

Nomineret for sine skildringer af de identitetskriser der kan ramme mennesker i et europæisk påvirket 3. verden-samfund, ikke mindst Nordafrikas muslimske kvinder. Et umiskendeligt personligt særpræg, magt over sproget og indsigt i livet udmærker også hans bøger: *Sandbarnet* og *Den hellige nat* (oversat af Lisbet Krogager, 1988) om en kvinde der har måttet leve som en mand, *Stille dag i Tanger* (1990) om en gammel mands opgør med kone, børn og samtid, og *Med sænket blik* (1991) om en kvinde der hverken finder sig hjemme i fødelandet Marokko eller eksillandet Frankrig.

Ben Okri (f. 1959, Nigeria)

Sultens vej – The famished road (1991)

Surrealistisk roman fra Afrika om Azaro, et "åndebarn", der er blevet født adskillige gange for snart efter at vende tilbage til sin ånde verden. Til sidst fødes han for at blive i den jordiske verden i længere tid og oplever et land, der minder meget om Nigeria.

Det er en bred, underholdende og fantastisk fortælling, som foregår på tærsklen mellem to verdener: en djærv ånde verden og et afrikansk slumkvarter med dets magtkampe. I centrum står drengen Azaro, der kun nødtigt ville lade sig føde til den afrikanske virkelighed med dens fattigdom, sult og vold. Han bliver eneste barn af en socialt mislykket, men fysisk stærk far og en mor som lever af gadehandel. Åndetroen er fulgt med forældrene fra deres landsby ind til storbyen, selvom både kristendom og islam også trænger frem og påvirker især moderen.

Ovs: Henning Juul Madsen. Tiderne Skifter, 1993. 494 s. ISBN 87-7445-504-4.

Paperback: Tiderne Skifter, 1998. (Tiderne Skifter paperback). ISBN 87-7445-678-4.

Samhørende: Sultens vej; Fortryllesens sange; Uendelige rigdomme

F. Sionil José (f. 1924, Filippinerne)

Daggry – Mass (1984)

Roman fra Filippinerne om en ung mand, som forlader sin landsby for at studere i Manila, hvor han bliver involveret i studenternes kamp mod Marcos' styre.

Det er en vedkommende og autentisk historie om den desillusionerede student Pepe, der slår sig ned i slummen i Manila og engagerer sig i en organisation som er vendt mod regeringen, ikke fordi han tror på sagen, men for i ærlig opportunisme at gavne sig selv. Han kommer til at færdes blandt folk i både toppen og bunden af samfundet - og må efterhånden erkende, at selv for fattige er der en grænse for hvad man skal affinde sig med... Foruden skildringen af et samfunds elendighed og den spændende og gribende handling er det denne fine psykologiske beskrivelse af et menneskes politiske fødsel der gør bogen til et indsigtfuldt kunstværk.

Sionil José er en af Sydøstasiens mest fremtrædende forfattere og samfundskritikere (foruden forlægger og boghandler), og *Daggry* indgår i hans store forfatterskab som den sidste af de fem såkaldte Rosales-romaner om Filippinernes historie fra 1872 til i dag.

Ovs: Søren K. Barsøe. Hjulet. 369 s. 1989. ISBN 87-89214-05-6.

1994

Ben Okri (f. 1959, Nigeria)

Fortryllesens sange – Songs of enchantment (1993)

I en vrimmel af billeder, syner, drømme og myter, der har drengen og ådebarnet Azaro og hans forældre som faste holdepunkter, fortælles om den smertefulde omstillingsproces, som mange nigerianere oplevede ved overgangen til selvstændighed.

Ovs: Henning Juul Madsen. Tiderne Skifter, 1994. 323 s. ISBN 87-7445-600-8.

2. del af: *Sultens vej*.

Fatima Mernissi (f. 1940, Marokko)

Grænseløse drømme – Mit liv i harem – Dreams of trespass (f. 1994)

Forfatteren (f. 1940) fortæller om sin barndoms familieharem i Marokko, hvor hun og flere generationers kvinder levede med de begrænsninger, som koranen og traditionen har sat for kvinders forhold til mænd og til samfundet.

Ovs: Ulla Warren. Centrum, 1994. 229 s., ill. ISBN 87-583-0840-7.

Amitav Ghosh (f. 1956, Indien)

Skyggelinjer – The shadow lines (1988)

Fortælleren vil efter sin forguede fætters død sætte ham et minde, og i erindringer fra 1940'ernes Indien til vore dage gengives familiesammenholdet, de engelske forbindelser og tilknytningen til fætteren.

Ovs: Karsten Sand Iversen. Centrum, 1994. 272 s. ISBN 87-583-0828-8.

Luis Sepúlveda (f. 1949, Chile)

Den gamle mand der læste kærlighedsromaner – Un viejo que leía novelas de amor (1989)

En hvid mand på et udsted dybt inde i Equadors regnskov har lært af indianerne om naturens orden. Han tvinges til at bruge sin viden da andre hvide krænker junglens lov.

Ovs: Kirsten Nielsen. Klim, 1993. 118 s. ISBN 87-7724-347-1.

1995

Gita Mehta (f. 1943, Indien)

Sangen om floden – A river sutra (1993)

Fortælleren - en pensioneret, hinduistisk embedsmand - slår sig ned som eneboer ved Ganges, men fortrylles af de vejfarendes beretninger og flodens smukke myter, som han gengiver levende og lidenskabeligt.

Ovs: Camilla Christensen. Munksgaard/Rosinante, 1994. 233 s. ISBN 87-16-14027-3.

Alvaro Mutis (f. 1923, Colombia)

Trampdamperens sidste færd – La última escala del tramp steamer (1990)

Fortælleren har mange gange over hele verden stødt på trampdamperen Alcyone. I Latinamerika møder han tilfældigt kaptajnen, der beretter hele sin kærlighedshistorie med medejeren af Alcyone - en ung libanesisk kvinde.

Ovs: Iben Hasselbalch. Gyldendal, 1995. 82 s. ISBN 87-00-17528-5.

Alvaro Mutis (f. 1923, Colombia)

Admiralens sne – La nieve del almirante (1986)

I dagbogsform beretter sømanden Topgast Maqroll om hændelser og samtaler under en eventyrlig flodrejse gennem de columbianske bjerge, men dagbogen er samtidig hans formulerede selvopgør og kærlighedshistorie.

Ovs: Iben Hasselbalch. Gyldendal, 1994. 117 s. ISBN 87-00-17536-6.

Mario Vargas Llosa (f. 1936, Peru)

Lituma i Andesbjergene – Lituma en los Andes (1993)

Roman om Perus situation i dag. 3 mænd forsvinder sporløst i Andesbjergene, og politikorporal Lituma leder den besværlige efterforskning, der deler sig i to mulige spor: guerillamassakrer eller indianske ritualmord.

Ovs: Rigmor Kappel Schmidt. Klim, 1996. 275 s. ISBN 87-7724-559-8.

1996

Ikke uddelt!

1997

Følger

1998

Sherko Bekas (f. 1940, Irak)

Tre sprog og fire piske

Digte, skrevet af en nu landflygtig kurdisk frihedskæmper, om hans elskede Kurdistan og til og om verden udenfor.

Udvalg og ovs: Erik Stinus & Mesut Zilan. Skovlænge, 1997. 96 s. ISBN 87-89475-29-1.

Den irakisk-kurdiske digter Sherko Bekas, der siden 1986 har levet som politisk flygtning i Sverige, er kendt og elsket for sin poesi i hele den delte kurdiske verden og blandt kurdere i årelang landflygtighed. Kurderne havde, som andre af Mellemøstens folkeslag, ikke noget eget land at flygte fra, kun de lande som efter 1. verdenskrig havde lagt sig ind over og kvalt denne ældgamle drøm. Titlens tre sprog er farsi, arabisk og tyrkisk, de fire piske landene Iran, Irak, Syrien og Tyrkiet. I det osmanniske imperium havde kurderne endnu rettigheder som et selvstændigt folk, i nationalstaterne ønskede magthaverne at udlette kurdisk sprog og identitet. Sherko Bekas føler sig som ét med sit lands tragedie.

Vekslende med fyndige anklagende digte lyser kærlighedsdigtene op, ord om trofasthed og fortrosthed, poetiske beretninger og perler af korte præcise fabler og myter, nyfortolkninger af kurdiske sagn og tankesprog med al deres visdom og humor: "Honningen blev opfundet den dag / cellerne på to kæresters munde / satte så mange kys i verden / at de måtte sende dem / fra landsbyen ind til byen!"

I nogle portrætdigte skriver Sherko Bekas sig ind i alle nationers hjerter og deler med os sit håb om hvad der vil overleve dette århundredes magtsyge og barbari.

Tahar Ben Jelloun (f. 1944, Marokko)

Manden der gav efter : L'homme rompu (1994)

Den fattige funktionær Mourad udsteder byggetilladelser og er bestemt ubestikkelig - indtil han følger en overordnet og giver efter. Og samtidig med opdagelsen har han problemer både med konen og en ny kærlighed.

Ovs: Frants Iver Gundelach. Forlaget Per Kofod, 1998. 143 s. ISBN 87-90136-15-2.

Tahar Ben Jelloun (f. 1944, Marokko)

Sig mig far, hvad er racisme? – Le racisme expliqué à ma fille (1998)

Forfatteren svarer på sin 10-årige datters spørgsmål om bl.a. det at være anderledes, racisme, fremmede, fordomme, diskrimination, etniske minoriteter samt kolonialisme. Ovs: Frants Iver Gundelach. Forlaget Per Kofod, 1998. 62 s. ISBN 87-90136-84-5.

Ben Jelloun har gennem sit forfatterskab levende beskrevet og diskuteret fordomme, normer og begrænsninger i den nordafrikanske kultur, bl.a. i de tidligere oversatte romaner, Sandbarnet (1988), Den hellige nat (1988) og Med sænket blik (1991) (alle er pt udsolgt). Ben Jelloun var også domineret til prisen i 1993 for disse bøger.

Manden der gav efter (1), som vi nu har på dansk, er en fortælling i den store tradition af fortællinger om den lille mand. Skulle nogen have troet at vi i dette århundrede var vokset fra fablen og måtte have svært ved at forstå den lille mands dilemma, gør Ben Jelloun denne tro til skamme med sin blændende gode skildring af en veluddannet, moderne tænkende tjenestemand der - omgivet af accepteret korruption - har sat sig for at forblive ubestikkelig. Men hans samvittighed taler med to stemmer, og samtidig forsøger han at frigøre sig fra en stærkt dominerende kone og virkeliggøre en dagdrøm om et nyt forhold. Han hånes af den ene kvinde for sin principfasthed og bebrejdes af den anden den dag han giver efter. Det er den lille mands dilemma at han har to samvittigheder, ligesom vi, og bliver syg af det. Vil han være rask igen, må han vælge imellem dem. Mens udfaldet er lattervækkende ironisk, er Tahar Ben Jellouns egen stemme klog og varm, ligesom den er det i hans indføring i racismens oprindelse og væsen, bogen Sig mig, Far, hvad er racisme? (2) der også er udkommet i år.

Kiran Desai (f. 1971, Indien)

Sære hændelser i guavalunden – Hullabaloo in the guava orchard (1998)

I en støvet, indisk provins laver en kedelig ung mand skandale på bryllupsdagen og flygter op i et træ. Her besvarer han - naivt og ubestemmeligt - folks spørgsmål. En guru er født ...

Ovs: Bente Kastberg, Lindhardt og Ringhof, 1998. 196 s. ISBN 87-595-0867-1.

2. udgave, 1. oplag. Lindhardt og Ringhof, 2000. ISBN 87-595-1388-8.

I strømmen af litteratur fra engelsksprogede - og i Vesten bosatte - indiske forfattere er der en roman der lyser med en særlig humoristisk kraft: Kiran Desais Sære hændelser i guavalunden om den 20-årige Sampath der nærmest ved et tilfælde bliver guru og dermed vejleder og samlingspunkt for den landsby, han kommer fra, er en sprogligt sprudlende fortælling om et Indien mellem gammelt og nyt. Med suveræn beherskelse af fortælleteknik og personkarakteristik fører Kiran Desai læseren ind i det indiske samfund, hvor hun fremkalder modsætningsfyldte billeder af tradition, religion, forholdet mellem kønnene, forholdet mellem generationer og de moderne markedsmekanismer. Hun kombinerer sit indgående kendskab til Indien med den udefrakommendes undersøgende, distancerede skarpsyn.

Hvad enten det er beskrivelsen af kvindens status i familien, alternative medicinske behandlingsformer, det indiske statsapparats bureaukratiske arbejdsgange eller madopskrifter, så behandler Desai emnet i sin særlige, personlige blandingsstil. Hendes præcise og nøgterne skrivemåde er altid iblandet en god portion humor og charmerende sarkasme. Det er en fortællestil der gør hendes personer - ikke bare levende, men også menneskelige og stærkt nærværende. Og en humor der får læseren til at ønske, at det ikke var slut ved det sidste punktum. Godt gået af en 27-årig debutant!

Hong Ying (f. 1962, Kina)

Sommerens forræderi – oversat fra kinesisk (originaludgave 1992)

Massakren på Den Himmelske Freds Plads i 1989 bliver vendepunktet for den unge idealistiske student, kvinden Lin Ying, der ser sine drømme om demokrati og frihed knust.

Ovs: Susanne Posborg. Gyldendal, 1998. 156 s. ISBN 87-00-26744-9.

Efter at kulturrevolutionen har domineret, er turen i kinesisk (eksil)litteratur kommet til demokrati-bevægelsen og massakren omkring Den Himmelske Freds Plads i Beijing i 1989. Det sker med denne intense skildring af en kvindelig studerendes oplevelser under og efter massakren. Hong Ying giver et billede af hvad massakren og undertrykkelsen af studenternes bevægelse betyder i form af undertrykkelsens og indelukthedens tilbagevenden - både for det fællesskab studenterne havde opbygget, og for følelserne og de personlige relationer. Det er en roman om personlig befrielse over for et mægtigt systems undertrykkelse og om en personlig udvikling fra idealisme og kærlighed til en slags nihilisme, især udtrykt i den kvindelige hovedpersons "frie" kærlighedsliv der udvikler sig som en slags svar på undertrykkelsen. En vigtig roman om menneskets kamp mod undertrykkelsen, skrevet i en sikker stil og rytme der gør begivenhederne meget nærværende. Bogen er forbudt i Kina.

1999

Vikram Chandra (f. 1961, Indien)

Kærlighed og længsel i Bombay – Love and longing in Bombay (1997)

På baren i Fisherman's Rest i Bombay sidder hr. Subramaniam og fortæller historier, som på deres egen slentrende og fabulerende facon skildrer livet i den velstillede del af det moderne Indien.

Ovs: Birgit Dalggaard. Chr. Erichsen, 1999. 190 s. ISBN 87-555-1378-6.

2. udgave. Chr. Erichsen, 2000. 206 s. ISBN 87-555-1433-2.

Noveller fra det moderne Bombay, som på eventyrlig og humoristisk vis bringer de store temaer i Indiens historie sammen med mytologi, cyberspace og moderne indisk storby-virkelighed.

Af Chandra er tidligere udgivet romanen Rød jord og silende regn. (Chr. Erichsen)

Ha Jin (f. 1956, Kina)

Venten – Waiting (1999)

Liu skammer sig over sin landlige kone og har haft et langt forhold til Manna, før de endelig kan gifte sig. Men Liu bliver hurtigt træt i sit nye ægteskab og savner Shuyu!

Ovs: Per Vadmand. Lindhardt & Ringhof, 1999. 290 s. ISBN 87-595-1131-1.

2. udgave, 1. oplag. Lindhardt & Ringhof, 2000. 290 s. ISBN 87-595-1410-8.

En varm, usentimental fortælling om en mands livslange dilemma, låst fast som han er mellem egne følelser og det kommunistiske styres umenneskelige regler i kombination med ældgamle traditioner, og samtidig en intens, detaljerig skildring af 1970'ernes revolutionære Kina.

Raj Kamal Jha (f. 1966, Indien)

Det blå sengetæppe – The blue bedspread (1999)

En ung kvinde er død i barselsseng, og hendes ældre bror har hentet den nyfødte baby på hospitalet i Calcutta. Nu fortæller han med ømhed og kærlighed til barnet sin indiske familiekrønike på godt og ondt. – En klassisk, smuk og enkel roman om en indisk mand der kæmper med at kortlægge og tage ansvaret for et kærlighedsforhold til sin søster.

Ovs: Lars Rosenkvist. Viva, 1999. 206 s. ISBN 87-7883-072-9.

2000

Ha Jin (Kina)

I dammen

En skarp og pointeret skildring af det kinesiske system, med en grotesk humor midt i nøgternheden. Ligesom i *Ventetid*, der var nomineret i 1999, bringer Ha Jin os tæt ind på livet af Kina og kineserne gennem hovedpersoner der handler så almentmenneskeligt at de ikke er eksotiske, men mennesker vi kan identificere os med.

Lindhardt & Ringhof

Renato Sandoval (Peru)

Nostos

Et brag af et digt, med en næsten voldelig virkning i kraft af den sproglige og indholdsmæssige tour de force hvormed det er skrevet – og gendigtet af Thomas Boberg.

Lindhardt & Ringhof

Shyam Selvadurai (Sri Lanka)

En duft af frihed

Roman hvori tradition og hierarki stilles over for ”moderne” tanker om frihed og lighed, og hvor hverken arrangeret ægteskab eller romantisk kærlighed hyldes, men derimod noget endnu ”højere”: at være tro mod sig selv og sine idealer – her vævet ind i en fremragende skildring af hvordan kolonimagt og lokal overklasse har sammenvævede interesser og reelt handler hen over ansatserne til demokratiske institutioner.

Centrum

Xianfeng Wang (Kina)

Den farefulde klippetop

En letlæst, ubesværet skrevet erindringsbog om belastende opvækstår i Maos Kina og en overbevisende behersket skildring af den kinesiske revolutions forvrængningstid, som den kommer til udtryk i fx kulturrevolutionen fra 1966 og magthavernes vilkårlige menneskesyn - en bog der ikke farer forbi sin læser som et eksprestog og derefter er glemt, men som bjergtager én ved sin skildring af gruen ved at vokse op i et diktatur, og som står og dirrer i hukommelsen længe efter man har lagt den fra sig.

Rosinante

2001

Ikke uddelt!

2002

Fadia Faqir (f. 1956, Jordan)

Saltstøtter – Pillars of salt (1996)

To arabiske kvinders liv i Jordan fra 1920'erne til 1950'erne: Maha som mister sin elskede og må afgive alt til sin uduelige bror, og Um Saad, der tidligt blev bortgiftet som fødemaskine for en ældre mand.

En dybt original fortælling om modet, handlekraften og sejheden hos to jordanske kvinder, fra land og by, der alligevel i virkelighedens verden bliver slået af moarken i kampen mod mændenes fundamentalisme og religions-baserede magt. Jordans historie som britisk mandatområde indgår som en tragisk dimension i romanen der er et levende eksempel på hvordan passion og erfaring fra et andet kulturområde kan genoplive næsten glemte lag i det litterære sprog.

Ovs: Marianne Madelung. AKS, Hjulet, 2001. (En varm bog). (Litteratur fra den 3. og 4. verden). (En ALOA original). 223 s. ISBN 87-89214-54-4.

Carlos Fuentes (f. 1928, Mexico)

Årene med Laura Díaz – Los años con Laura Díaz (1999)

Slægtskrønike med Laura Díaz som den person der binder historien sammen, fra 1890'erne til slutningen af 1900-tallet. Det er en storslået og ambitiøs beretning om Mexicos historie og udvikling i det 20. Århundrede, sat ind i en international sammenhæng, med et kritisk øje på de gode viljer, hæderlighed og dobbeltmoral i politik og kærlighed, og vævet sammen i et kompliceret mønster der med sine mange lærde referencer til og diskussioner af filosoffers, historikeres, kunstneres og politikeres udsagn sætter mange tanker i gang.

Ovs: Iben Hasselbalch. Lindhardt og Ringhof, 2001. 456 s. ISBN 87-595-1376-4.

2. udgave, 1. oplag. Lindhardt og Ringhof, 2002. 456 s. ISBN 87-595-1936-3.

Michael Ondaatje (f. 1943, Sri Lanka)

Anils genfærd – Anil's Ghost (2000)

Roman med baggrund i borgerkrigen på Sri Lanka. Den kvindelige retsmediciner Anil Tissera kommer efter sin uddannelse i Vesten for første gang tilbage til sin fødeø. Hun er udsendt af FN for at undersøge en lang række bortførelser og mord.

Om at vende tilbage til sit udgangspunkt og opdage at man er blevet en fremmed. Under en retsmedicinsk undersøgelse af mord begået under borgerkrigen i hendes fødeland Sri Lanka finder Anil et skelet der afviger fra de øvrige. Arbejdet med at aftvinge skelettet dets historie udgør en rød tråd i romanens mønster af sære skæbner, forbløffende sammentræf og drømmeagtige scenerier.

Ondaatjes virtuose prosa, på én gang passioneret og nøgtern, leger tagfat med en flygtig virkelighed, skønt baseret på omfattende research.

Ovs: Inge Rifbjerg. Lindhardt og Ringhof, 2000. 264 s. ISBN 87-595-1443-4.

Pbk. 2001. ISBN 87-595-1796-4.

2003

Eduardo Galeano (f. 1940, Uruguay)

Med fødderne opad: den omvendte verdens skole – Patas arriba (1998)

Opbygget som en satirisk studieplan set gennem den tredje verdens øjne kommer bogen rundt om kapitalismens og imperialismens nuværende stade. Med eksempler som udbytning, historieforfalskning, korruption, kultur og forurening.

Et uimodståeligt syrebad af ord, hvori menneskets dårskeer bliver dyppet grundigt. José Guadalupe Posadas illustrationer er uundværlige i denne ætsende håndbog om verden netop nu - og før. Den renser både øjne og øregange og giver sin læser en frisk ånde. Sundhedsfarlig for hyklere og medløbere.

Ovs: Kirsten Nielsen. Ill.: José Guadalupe Posada. Klim, 2002. 343 s., ill. ISBN 87-7955-075-4.

Pepetela (f. 1941, Angola)

Jaime Bunda - hemmelig agent: en beretning om visse mysterier – Jaime Bunda - agente secreto (2001)

En utrolig vittig og velskrevet skælmefortælling fra den latinske tradition, drejet som en kriminalgåde der i en humoristisk streg tegner alle de velkendte problematikker og mennesketyper op i en afrikansk stat, korrupte politikere, holdte kvinder, enfoldige landsbyboere, der alligevel har en intuitiv adgang til at se tingenes rette sammenhæng.

I den satiriske skildring af livet i Angola, maskeret som en kriminalroman, kommer den småfede antihelt, politibetjenten Jaime Bunda, utilsigtet af de høje herrer, ved et uheld til at afsløre noget virkelig stort.

Ovs: Ole Eistrup. AKS/Hjulet, 2002. (En varm bog). (Litteratur fra den 3. og 4. verden). 319 s. ISBN 87-89214-63-3.

Pepetela pseudonym for: Artur Carlos Maurício Pestana dos Santos

2004

Dai Sijie / Dai Sitjie (f. 1954, Kina/Frankrig?)

Balzac og den lille kinesiske skrædderinde – Balzac et la petite tailleuse chinoise (2000)

Humoristisk og vemodig skildring af Lius og hans ven fortællerens oplevelser under kulturrevolutionen, på "genopdragelse" blandt bønder på landet i Kina, i absolut forbudt selskab med Mozart og verdenslitteraturens klassikere. Romanen følger to studenter fra 'reaktionære' familier: De stjæler en kuffert med europæisk litteratur, de lyver og er arrogante, men de lider også, og de oplever kærligheden og den barokke erotik der gemmer sig i folkedybet. De – og vi – bliver klogere på menneskene.

Nomineres for dens kunstneriske fuldendthed, dens overraskende, vilde humor og dens menneskelige indsigt i en dyster tid: den kinesiske kulturrevolutions "genopdragelses"-fase med dens fuldstændige mangel på forudseelighed og dens værdi-firkantethed.

Ovs: Catrine Werchmeister. Borgen, 2003. 158 s. ISBN 87-21-01478-7.

Anita Nair (f. 1966, Indien)

Damekupeen – Ladies coupé (2001)

En roman om almindelige kvinder og deres ukuelige mod: Den 45-årige ugifte indiske Akhila har omsider trodset sin families omklamrende omsorg og krav, og begivet sig ud på en togrejse. I kupeen undervejs fortæller de andre kvinder om deres liv, og styrker derved hendes vilje til selvstændighed.

Det provokerende spørgsmål: Kan en kvinde klare sig uden en mand? afføder en række både gribende og underholdende historier såvel om ydmygelse og underkastelse som om stolthed og oprør, fortalt med friskhed og charme – og med et væld af detaljer i den almengyldige beskrivelse af menneskene og deres hverdag. Og med det opløftende og universelle budskab at kvinders kraft ikke i længden kan holdes nede.

Ovs: Marianne Madelung. AKS/Hjulet, 2004. (En varm bog). (Litteratur fra den 3. og 4. verden). 286 s. ISBN 87-89214-71-4.

2005

Ikke uddelt!

2006**Kader Abdolah (f. 1954, Iran)**

Kileskrift : roman – Spijkerskrift (2000)

Ismail, eksiliraner i Amsterdam, fortæller om sin døvstumme fars landsbyliv i Iran, og derigennem om landets omtumlede historie i det 20. århundrede. Romanen balancerer suverænt mellem det patetiske, det komiske, det mytiske og det alt for dagligdags i sin beskrivelse af en moderne flygtnings overvældende bagage.

Ovs: Tim Kane. Gyldendal, 2004. 277 s. ISBN 87-02-01427-0.

Santiago Gamboa (f. 1965, Colombia)

Bedragerne : roman – Los impostores (2002)

En række personer forsøger alle, ud fra forskellige motiver, at finde frem til et hemmeligt manuskript, som har rødder i bokseropstanden, og som har storpolitisk betydning.

En vellykket parodi på agent- og spændingsromaner, hvor alle snyder alle, fortalt med overstadig humor.

Ovs: Iben Hasselbalch. Samleren, 2004. 284 s. ISBN 87-568-1740-1.

Azar Nafisi (f. 1955, Iran)

At læse Lolita i Teheran : erindringer om en læsekreds – Reading Lolita in Teheran (2003)

Den iranske kvindelige professor i litteratur Azar Nafisis erindringer fra den islamiske brydningstid under den iranske revolution, hvor hun blev afskediget som underviser på universitetet i Teheran og i al hemmelighed samlede syv af sine kvindelige studerende i en læsekreds.

Et sjældent stærkt udtryk for den voldsomme undertrykkelse som intellektuelle kvinder udsættes for under en mandsdomineret religionsfanatisme.

Ovs: Jan Hansen. Gyldendal, 2005. 460 s. ISBN 87-02-03224-4.

Assef Soltanzadeh (f. 1964, Afghanistan)

Mennesker på flugt : noveller fra Afghanistan – Perdus dans la fuite (2002)

Noveller som i en blanding af realisme og magisk realisme fortæller grusomme historier om, hvad krigen i Afghanistan har gjort ved landet og menneskene. De viser en dyb indsigt i voldens anatomi og i stammesamfundets dynamik, hvordan en verden går i stykker, og hvor dybt involverede alle er i dens ødelæggelse.

Indhold: Mennesker på flugt ; Klør to ; Et kongeligt måltid ; Daria - Daria ; Vi er alle fortabte ;

Troldmanden Baba ; Brudgommen fra Kabul ; Hele vejen til Mazar

Ovs: Marianne Madelung. Per Kofod, 2005. 163 s. ISBN 87-91654-20-3.

2007**Yasmina Khadra (f. 1955, Algeriet)**

Attentatet : roman – L'attentat (2005)

Kirurgen Amine Jaafari er arabisk israeler og arbejder på et hospital i Tel Aviv. Efter en selvmordsaktion, arbejder han på at redde ofre, men da han får at vide, at det er hans kone der har bombesprængt sig selv, kastes han ud i en eksistentiel krise.

En intens og engageret roman om en læges forsøg på at forstå hvorfor hans kone blev selvmordsbomber. Søger ind bag terrorismen for at forstå den, uden at forsvare den...

Ovs: Ulla Gjedde Palmgren. Gyldendal, 2006. 194 s. ISBN-13 978-87-02-04659-5.

ISBN 87-02-04659-8.

Yasmina Khadra pseudonym for Mohammed Moulessehoul.

Ibrahim Nasrallah (f. 1954, Jordan/Palæstina?)

Febersletter – Barari al-humma (1985)

I en isoleret landsby i Saudi Arabien bliver der ansat en lærer, som kommer udefra. Han har svært ved at begå sig i det lukkede samfund, og udvikler to personligheder, en praktisk, udadvendt, og en betragtnende, følsom person, der spejler den besynderlige verden han er landet i.

En stærk beskrivelse af livet under vilkår der sætter eksistensen på en hård prøve, og af hvad det vil sige at være placeret et sted hvor man ikke kan være hjemme og finde sig selv.

Ovs: Marianne Madelung. Underskoven, 2006. 173 s. ISBN 87-91844-50-9.

Niki Daly, Sydafrika, gives en *ærespris* for hans mange billedbøger, der er kendetegnet ved lune, charme og kærlighed til børn, fx *Regndansen*, bøgerne om *Kwela Jamela* og *Søde Salma*. (Hjulet)

2008

Ikke uddelt!

2009

Ansigt: Sydøstasien fortæller

32 fortællinger fra Brunei Darussalam, Burma, Cambodja, Filippinerne, Indonesien, Laos, Malaysia, Singapore, Thailand og Vietnam.

Indhold: Den tåbelige mand. Prinsesse Amaradevi. Nick Joaquin: Doña Jeronima. Thein Pe Myint: Olie. Khin Myo Chit: En 13-karats diamant. Gilda Cordero-Fernando: Mennesker under krigen. Pramodya Ananta Toer: Udskud. Ludu U Hla: Den vildfarne fugl. Anwar Ridhwan: Efter krigen. Mochtar Lubis: Conats korte, lykkelige liv. Charlson L. Ong: En tropisk vintereventyr. Suwanni Sukhonta: Kærlighed og røde bougainvilleaer. Nguyen Quang Lap: Det sidste farvel til de nitten haner. Nguyen Huy Thiep: Da generalen gik på pension. Sridawryang: Hånden. Rebecca Chua: Pebermøen. Keris Mas: Hallucinationen. Catherine Lim: En svigermors forbandelse. Pham Thi Hoai: Skrædderiet Saigon. Bounthanaung Somsaiphon: Toilettepapir. Gopal Baratham: Dobbelt eksponeret. Lakambini A. Sito: Armani. U Win Pe: Midt i maj. Outhine Bounyavong: Det evige fuglepar. Norsiah M.S.: Siarau-floden. Fatimah Busu: Budbringeren. Leila S. Chudori: LM. Arena Wati: Kalksten. Ho Anh Thai: Ged de luxe. Chart Korbjitti: Den personlige kniv. Putu Wijaya: Blod. Sila Khomchai: Familieliv på vejen.

Ærespris for dens præsentation af over 30 noveller fra de ti lande i denne store region, hvis litteratur er stort set ukendt i Danmark, selvom årligt 150-200.000 danskere rejser dertil. Her præsenteres således for første gang forfattere fra bl.a. Indonesien, med verdens største muslimske befolkning, Burma og Singapore. Menneskenes mangfoldighed, skæbner og lidelser skildres levende og bevægende.

Ovs: Ngo Thi Hoa m.fl. Udvalg og redaktion: Vagn Plenge. Hjulet, 2007. (En varm bog). (Litteratur fra den 3. og 4. verden). 375 s. ISBN 978-87-89214-72-6

Aravind Adiga (f. 1974, Indien)

Den hvide tiger – The white Tiger (2008)

En indisk forretningsdrivende sender en række breve til den kinesiske præsident i anledning af dennes besøg i Bangalore, og i dem fortæller han om sit liv, der har formet sig som en både komisk, tragisk og amoralsk rejse ind i det nye teknologifikserede Indien.

Intelligent og med humor og sansenære detaljer viser romanen hvorledes ”verdens største demokrati” i virkeligheden bygger på korruption og brutalitet.

Ovs: Claus Bech. Politiken, 2008. 258 s. ISBN 978-87-567-8681-2.

Nuruddin Farah (f. 1945, Somalia)

Forbindelser – Links (2004)

Journalisten Jeebleh vender hjem til Somalia efter tyve års ophold i USA for at lede efter en forsvunden slægtning - og måske sig selv - i det kaotiske Mogadishu.

En beretning om afstumpethed og elendighed – og de håbløse forestillinger om et lys forude, der får folk til at blive ved; med en uafviselig indsigt i hvordan internationalpolitik ikke skal føres.

Ovs: Karsten Sand Iversen. Athene, 2009. 374 s. ISBN 978-87-11-17118-9.

Tahar Ben Jelloun (f. 1944, Marokko)

Rejsen – Partir (2006)

En gruppe unge marokkanere med den veluddannede Azel i centrum længes så meget efter friheden og mulighederne i Spanien, at de hver især betaler den højeste pris for rejsen: deres sjæl, kultur, integritet.

Beskriver i en nøgtern, smuk prosa illusionsløst hvordan de illegale immigranter fra Afrika udnyttes i et EU der ellers gerne bryster sig af humanitære værdier.

Ovs: Lars Bonnevie. Samleren, 2007. 254 s. ISBN 978-87-638-0521-6.

Hisham Matar (f. 1979, Libyen)

Mændenes land – In the country of men (2006)

I sommeren 1979 i Tripoli går det langsomt op for 9-årige Suleiman, at hans far ikke er på forretningsrejse, men er indblandet i livsfarlig oppositionspolitik.

En nuanceret og medrivende fortælling om en dreng der kommer til erkendelse af det diktatur han lever i, samtidig med at han lærer sig selv at kende; om de utallige kompromiser der må indgås, men også om kærlighed og omsorg.

Ovs: Jan Hansen. Gyldendal, 2007. 285 s. ISBN 978-87-02-04730-1.

Yan Lianke (f. 1958, Kina)

Folkets tjener – Wei renmin fuwu / Serve the people! / To serve the people! (2005)

Muntert satirisk og samfundskritisk fortælling om mønstersoldaten Wu Dawang, der i 1967 bliver oppasser for Divisionskommandanten og hans underskønne og seksuelt hungrende hustru Liu Lian, fordi han kan citere Formand Mao og forstår diskretionens kunst.

Et barokt scenarium, hvor den mandlige hovedperson lader sig udnytte seksuelt mod social fremgang, i en stram form og med overskud og humor, viser bogen hvorledes et ideologisk centralstyre kun værdsætter den enkeltes fortjenester i det omfang de lader sig indordne i systemet.

Ovs: Rasmus Hastrup. Lindhardt & Ringhof, 2008. 206 s. ISBN 978-87-11-31854-6.

2010**Fadia Faqir, Jordan**

Længslen efter Layla

En helstøbt, gribende beretning om beduinpigen Salma, som føder et barn uden for ægteskab og derfor må tilbringe mange år i et beskyttelsesfængsel for ikke at blive dræbt, indtil hun slipper til England, hvor hun søger at assimilere sig, samtidig med at hun bærer på såvel længslen efter sit mistede barn, Layla, sin mor og kvinderne i fængslet som på frygten for sin bror. Skildringen både af arabiske kvinders tragiske undertrykkelse som følge af deres kultur og af livet i en engelsk provinsby er intens, og Salmas længsel efter Layla rammer lige i hjertekulen.

Ovs: Ole Eistrup. Hjulet

Xiaolu Guo, Kina

20 brudstykker af en hungrende ungdom

En forfriskende skildring af en 16-årig bondepiges bestræbelser på at få fodfæste i filmbranchen i Beijing og en andel i storbyens glans. Romanen leverer en spiddende kritik af et skånselsløst kinesisk storbysamfund, opblandet med korruption og vilkårlig magtudøvelse. En besk og præcis beretning om at være ung og ukuelig i en kinesisk metropol, trods ensomhed og fortvivelse, men også om venskab og fandenivoldsk overlevelseskamp.

Ovs: Henrik Torjusen & Lasse Rask Hoff. Bahnhof

Ibrahim al-Koni, Libyen

Blod af sten

En fascinerende fortælling om en gedehyrde og eneboer i den libyske ørken, som en dag møder to jægere i en bil. Hyrden er ét med ørkenen og dens væsner – fra mytiske bjerggeder til mystiske djinns. Mødet med jægerne bliver et dramatisk sammenstød med en kultur, der betragter naturen som en hindring for dens ekspansion. Med et stilfærdigt, koncentreret sprog breder ørkenen ud for os, indtil jægerne bryder ind med deres ødelæggelse. Et stykke gedigen civilisationskritik.

Ovs: Ellen Wulff. Vandkunsten

Sitakant Mahápatra, Indien

En morgen i regntiden

En digtsamling hvori vinden og regnen, solen og månen følger livet i Orissas landsbyer, hvor et mønster af kampe, håb og ”ældgammel sorg” gentager sig. I Erik Stinus’ fremragende gendigtning er digtene med deres indlevende beskrivelser af religionen, naturen, menneskers vilkår og døden på én gang fremmede og fortrolige, og samlingen medvirker til at gøre vores verden større.

Ovs: Erik Stinus. Hjulet

Anita Nair, Indien

Hjertets ni ansigter

En historie om børn gennem flere generationer, der er kommet til verden på grund af utroskab eller alligevel ikke, men samtidig en bog om en indisk dans, kristne og muslimers og hindi liv, vævet sammen i en funklende velskrevet fortælling og krydret hist med englændere der får afgørende betydning for historiens udfald. En historie om dansens betydning, men også en historie om betydningen af at lære sig selv at kende og få fred med den tid og den verden man er i, en historie der ikke må misforstås som at være en fortælling om at være ude er godt men hjemme er bedst, det er en historie der rummer langt mere. Meget velskrevet, nøgtern, poetisk, præcis humoristisk, velskrevet og formentlig godt og mundret oversat.

Ovs: Marianne Madelung. Hjulet

2011

Abdul Malik Beakasyar, Afghanistan

Spejlenes skygger

Et udvalg af digte fra fem samlinger, skrevet på pashto. Digtene handler om Afghanistans hårde historie, det nøjsomme, krigsramte liv, om intense øjeblikke af skønhed og smerte, samt om at være fremmed fjernt fra hjemmet (AMB har boet i Danmark siden 1989). Digtene har en egen soberhed og skønhed og er særdeles præcise i deres beskrivelse af livets komplicerede forhold.

Ovs: Ole Lillelund og forfatteren. Det Poetiske Bureau

Tahar Ben Jelloun, Marokko

Hjem

En hjerteskræende roman om Mohammed der i en menneskealder har boet og arbejdet i en forstad til Paris, men som nu, hvor han skal pensioneres, drømmer om at vende hjem til den marokkanske landsby for at samle sin familie i det hus han har ladet bygge. Det er historien om et menneske, der hele sit liv har forsøgt at gøre det rigtige, men som alligevel står fortabt tilbage over for den moderne virkelighed. En rørende og aktuel bog.

Ovs: Lars Bonnevie. Samleren

Tabish Khair, Indien

Film – En kærlighedshistorie

På ét plan en beretning om hvordan filmdrømmen bliver til Indiens blomstrende filmindustri. Samtidig følger man en gruppe mennesker op gennem tiden og oplever hvordan de gennemgår forvandlinger, skifter masker ligesom skuespillere skifter roller. Derfor handler romanen også om bedrag og kærlighedssvigt, idet den skildrer hvordan historiens brede spor – domineret af fattigdom, etnisk had og religiøs fanatisme – på brutal vis krydser de individuelle spor og ofte knuser individets drømme. Det er en fascinerende kompleks og ambitiøs fortælling om kærlighed, film og Indien i det 20. århundrede.

Ovs: Bente Jacobsen. EC Edition

2012

Adonis, Syrien

Bogen: Stedets gårsdag er nuet

Den imponerende første del af et stort værk som skildrer de blodige opgør og splittelserne i årene efter Muhammeds død. I et parallelt spor kommenteres disse begivenheder af en stemme der prøver at finde trøst og fred i naturen og poesien, mens et tredje spor består af en lang række poetiske ”visdomsord”.

Med undertitlen udtrykker Adonis eksplicit, hvad man som læser klart fornemmer: Fortidens vold og modsætninger lever i bedste velgående i Mellemøstens diktaturer og kan være med til at forklare og forstå nutiden.

Ovs: Salim Abdali. Underskoven

Manu Joseph, Indien

Alvorlige mænd

En roman med mange lag: Dels en satire over den uhæmmede rivaliseren mellem brahminske videnskabsmænd på et forskningsinstitut, dels en rammende udlevering af det indiske kastesamfunds fastlåste fordomme, idet den kasteløse sekretær narrer alle til at tro at hans ambitiøse søn er et videnskabeligt geni. Dertil kommer en morsom og rørende kærlighedshistorie.

En usædvanlig rummelig roman, der forener vittig satire med seriøs samfundskritik og rørende beskrivelser af følsomme, pressede, lidenskabelige og resignerede mennesker.

Ovs: Juliane Wammen. Thaning & Appel

Yiyun Li, Kina

Gulddreng, smaragdpige

En samling noveller om menneskers liv og skæbne i tiden efter kulturrevolutionen. Li forstår at vække interesse for sine personer, og man forstår deres totale apati og resignation over for tilværelsen. Hun holder en vis distance til dem, men den passer glimrende både til de indesluttede skæbner og til det repressive samfund de lever i. En velskrevet og velkomponeret, tankevækkende novellesamling.

Ovs: Ellen Boen. Gyldendal

Indra Sinha, Indien

Dyrets folk

En roman om en ung mand, Dyr, hvis ryg er blevet ødelagt i en giftkatastrofe, så han kun kan gå på alle fire. Ikke desto mindre udviser han usædvanlig intelligens og et stort følelsesregister. Dyr løber næsten ubemærket rundt og spionerer for en gruppe aktivister der arbejder på at skaffe ofre erstatning. Sideløbende udvikler hans vågnende seksualitet og en udsigtsløs forelskelse sig til en besættelse, og han begynder også at udspionere sine kvindelige venner. Den vitalitet og fandenivoldske hittepåsomhed som udgør Dyrs overlevelsessevne, er også romanens livsnerve.

Ovs: Allan Hilton Andersen. Klim